

ENKELE MEDEDELINGEN VAN HET INTERNATIONAAL BELASTING
DOCUMENTATIE BUREAU

door Drs J. Modderaar

Verschenen is het jaarverslag 1953 van het Internationaal Belasting Documentatiebureau, een verslag, waarin meerdere interessante opmerkingen te vinden zijn. Naast mededelingen omtrent de onderwerpen, waarover het Bureau geraadpleegd werd en omtrent nog enkele organisatorische gegevens, geeft het rapport opmerkingen over de verwerking van het materiaal, dat zij van vele landen ontving en waaruit enkele ontwikkelings-tendenzen betreffende de belastingwetenschap en het geldende belastingrecht konden worden vastgesteld.

Zo wordt opgemerkt, dat de gevolgen van de laatste oorlog grote invloed hebben op de belasting-wetgeving, waarbij de heffing van belastingen steeds meer werd een instrument tot het voeren van een economische en sociale politiek. Vandaar dat men, al naar de economische en de sociale situatie het noodzakelijk maakten, telkens kwam tot nieuwe maatregelen op fiscaal gebied, waarbij in het ene tijdperk dikwijls een effect werd beoogd volkomen tegengesteld aan dat van de voorgaande periode. Deze fiscale onrust had tot nevengevolg, dat er een fiscale concurrentie ontstond met het doel eigen productie uit te breiden en eigen investeringen te bevorderen. De hoge tarieven maakten uitzonderingsbepalingen noodzakelijk, wilde men de ontwikkeling van het economisch leven niet afremmen. Deze onrust, welke nadelig is voor het economisch leven, riep in vele landen het streven naar een organische belasting herziening te voorschijn, gepaard gaande met een belangrijke belastingverlaging.

Voorts worden enkele opmerkingen gewijd aan de internationale samenwerking op fiscaal gebied, welke bijzonder moeilijk blijkt, aangezien het fiscale stelsel meestal een weerspiegeling is van de economische structuur van een land.

Bij meerdere Europese organisaties o.a. de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en de G.A.T.T. bestaat het streven om tot betere samenwerking te komen. Het bureau kan deze instellingen behulpzaam zijn bij het verschaffen van studiemateriaal, hetgeen doelmatiger is dan een versnippering van deze activiteit over diverse organisaties.

Ook over het „credit against tax system” werden enkele opmerkingen gemaakt, in verband met het vraagstuk van de onder-ontwikkelde gebieden. Het blijkt steeds meer, dat de landen, die als uitgangspunt in hun belasting wetgeving hebben, dat het land van de zetel het recht heeft om ook een in het buitenland gemaakte winst ten volle te belasten, hierbij moeilijkheden ondervinden. Het systeem is dan, dat, om dubbele belasting ter zake van de in het buitenland gemaakte winst tegen te gaan, de binnenlandse belasting wordt verminderd. Het crediteurland verkrijgt dus eigenlijk de voordelen van de belasting-verlaging van het debiteurland.

Nu in de huidige periode steeds meer met vrijstellingen en begunstingen in de belasting-politiek wordt gewerkt, komt de onderneming die onder het bovengenoemde stelsel leeft in het gedrang, wat de concurrentiekracht betreft, ten opzichte van dezelfde onderneming, die in een land zetelt, waar het territorialiteits-beginsel in de belastingwetgeving heerst.

Deze problemen hebben momenteel de aandacht van meerdere belangrijke mogendheden.

Tenslotte worden nog enkele opmerkingen gemaakt over de ontwikkeling van het belastingrecht, waarin in de laatste jaren belangrijke tendenzen zichtbaar worden. Het moderne belastingrecht was gebaseerd op de gedachte, de belastingplichtige te treffen naar de mate van de draagkracht, welk grondbeginsel men uitwerkte naar twee richtingen:

- a. de *analytische* methode, waarbij het object van de belasting op de voorgrond werd gesteld, zoals dit gebeurt in de Latijnse landen.
- b. de *synthetische* methode, waarbij de persoon van de belastingplichtige als uitgangspunt werd genomen, zoals in de Engels sprekende landen en Noord- en Midden-Europa.

Nu de belastingheffing een instrument wordt van de economische en sociale politiek van de Overheid, worden er steeds meer maatregelen genomen, die met het beginsel naar draagkracht niet meer veel hebben uit te staan. Vandaar dat de neiging ontstaat om de directe belastingen te vervangen door de indirecte. In Frankrijk is zelfs een discussie gevoerd over de wenselijkheid om alle belastingen te vervangen door een „taxe unique” op de energie, hetgeen belangrijke praktische voordelen met zich mede brengt.

Het verslag wijst tenslotte nog op de steeds toenemende tegenstand tegen de dubbele belasting van N.V. en aandeelhouder, en besluit met een opwekking om ook op internationaal terrein op fiscaal gebied nauwer samen te werken.